

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC LẠC HỒNG**



NGUYỄN ĐỨC THUẬN

**CÁC YẾU TỐ TÁC ĐỘNG ĐẾN KẾT QUẢ
XUẤT KHẨU CỦA CÁC DOANH NGHIỆP
RAU QUẢ TẠI VIỆT NAM**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ QUẢN TRỊ KINH DOANH

Đồng Nai – Năm 2020

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC LẠC HỒNG**



NGUYỄN ĐỨC THUẬN

**CÁC YẾU TỐ TÁC ĐỘNG ĐẾN KẾT QUẢ
XUẤT KHẨU CỦA CÁC DOANH NGHIỆP
RAU QUẢ TẠI VIỆT NAM**

CHUYÊN NGÀNH: QUẢN TRỊ KINH DOANH

MÃ SỐ: 9340101

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC:

TS. TRẦN ANH MINH

TS. NGUYỄN VĂN NAM

Đồng Nai – Năm 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận án tiến sĩ “Các yếu tố tác động đến kết quả xuất khẩu của các doanh nghiệp rau quả tại Việt Nam” là công trình nghiên cứu của tác giả. Các số liệu và tài liệu trong luận án là trung thực và chưa được công bố trong bất kỳ công trình nghiên cứu nào. Tất cả những tham khảo và kế thừa đều được trích dẫn và tham chiếu đầy đủ.

Tác giả

NGUYỄN ĐỨC THUẬN

LỜI CẢM ƠN

Trước hết, tác giả xin chân thành cảm ơn Ban giám hiệu, Giảng viên, Cán bộ và Nhân viên của hai Trường Đại học Lạc Hồng, Trường Đại học Tài Chính-Marketing đã tạo mọi điều kiện cho tác giả, để tác giả hoàn thành luận án này.

Đặc biệt, tác giả xin chân thành cảm ơn Tiến sĩ Trần Anh Minh, là giảng viên hướng dẫn thứ nhất của tác giả, người đã tận tình hướng dẫn và định hướng cho tác giả thực hiện công trình nghiên cứu này. Thầy là người dạy cho tác giả sự nghiêm túc trong khoa học, bên cạnh đó, Thầy cũng luôn động viên và ủng hộ tác giả trong quá trình nghiên cứu.

Kế đó, tác giả xin cảm ơn Tiến sĩ Nguyễn Văn Nam, là giảng viên hướng dẫn thứ 2 của tác giả, người đã tận tình hướng dẫn, ủng hộ và động viên cho tác giả thực hiện công trình nghiên cứu này.

Tác giả xin cảm ơn tất cả thầy cô trong Trường, cũng như ngoài Trường đã giảng dạy, hướng dẫn hay giúp đỡ tác giả trong quá trình học tập và nghiên cứu luận án.

Tác giả cũng xin cảm ơn các doanh nghiệp đã tạo điều kiện về thời gian, cũng như điều kiện làm việc để tôi có số liệu, khảo sát và viết bài trong thời gian làm luận án này.

Cuối cùng, tác giả xin gửi lời cảm ơn sâu sắc đến gia đình, người thân và bạn bè, luôn bên cạnh động viên và giúp đỡ tác giả trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Tác giả

NGUYỄN ĐỨC THUẬN

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC BẢNG	vii
DANH MỤC HÌNH VÀ SƠ ĐỒ	ix
CHƯƠNG 1 TỔNG QUAN NGHIÊN CỨU	1
GIỚI THIỆU	1
1.1 BỐI CẢNH NGHIÊN CỨU	1
1.1.1 Bối cảnh nghiên cứu về thực tiễn	1
1.1.2 Bối cảnh nghiên cứu về lý thuyết	6
1.2 MỤC TIÊU VÀ CÂU HỎI NGHIÊN CỨU	7
1.2.1 Mục tiêu của luận án:	7
1.2.2 Các câu hỏi nghiên cứu:	8
1.3 ĐỐI TƯỢNG VÀ PHẠM VI NGHIÊN CỨU CỦA LUẬN ÁN	8
1.3.1 Đối tượng nghiên cứu:	8
1.3.2 Phạm vi nghiên cứu của luận án	8
1.4 PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	9
1.4.1 Về phương pháp luận (Methodology):	9
1.4.2 Về phương pháp và công cụ xử lý thông tin (Method/Tools):	9
1.5 ĐÓNG GÓP CỦA LUẬN ÁN	10
1.5.1 Đóng góp về học thuật:	10
1.5.2 Đóng góp về thực tiễn:	11
1.6 KẾT CẤU CỦA LUẬN ÁN	11
TÓM TẮT CHƯƠNG 1	12
CHƯƠNG 2 CƠ SỞ LÝ THUYẾT VÀ MÔ HÌNH NGHIÊN CỨU	13
GIỚI THIỆU	13
2.1 LÝ THUYẾT NỀN VỀ XUẤT KHẨU	13
2.1.1 Lý thuyết về lợi thế tuyệt đối của Adam Smith	13

2.1.2 Lý thuyết về lợi thế so sánh của David Ricardo.....	14
2.1.3 Lý thuyết Heckscher – Ohlin.....	15
2.1.4 Lý thuyết về lợi thế cạnh tranh của Michael Porter	17
2.1.5. Lý thuyết thể chế mới.....	18
2.1.6 Lý thuyết nguồn lực	19
2.1.7 Lý thuyết tổ chức ngành.....	21
2.1.8 Lý thuyết mạng lưới xã hội (social network theory).....	21
2.2 LÝ THUYẾT VỀ KẾT QUẢ XUẤT KHẨU	22
2.2.1 Khái niệm về kết quả xuất khẩu	22
2.2.2 Phương pháp đo lường	23
2.2.3 Mô hình lý thuyết về các yếu tố tác động đến kết quả xuất khẩu	24
2.3 TỔNG QUAN CÁC NGHIÊN CỨU THỰC NGHIỆM VỀ KẾT QUẢ XUẤT KHẨU.....	36
2.3.1 Nghiên cứu ngoài nước	36
2.3.2 Các nghiên cứu trong nước	40
2.4 MÔ HÌNH NGHIÊN CỨU ĐỀ XUẤT	45
TÓM TẮT CHƯƠNG 2	52
CHƯƠNG 3 THIẾT KẾ NGHIÊN CỨU.....	53
GIỚI THIỆU	53
3.1 QUY TRÌNH NGHIÊN CỨU	53
3.1.1 Giới thiệu về chương trình nghiên cứu	53
3.1.2 Quy trình nghiên cứu.....	53
3.2 NGHIÊN CỨU ĐỊNH TÍNH	56
3.2.1 Thiết kế nghiên cứu định tính.....	56
3.2.2 Kết quả nghiên cứu định tính Về điều chỉnh mô hình nghiên cứu.....	58
3.3 NGHIÊN CỨU ĐỊNH LƯỢNG SƠ BỘ	63
3.3.1 Thiết kế nghiên cứu định lượng sơ bộ:.....	63
3.3.2 Kết quả nghiên cứu định lượng sơ bộ:	63
3.4 NGHIÊN CỨU ĐỊNH LƯỢNG CHÍNH THỨC	75

3.4.1 Đối tượng khảo sát	75
3.4.2 Mẫu nghiên cứu và phương pháp lấy mẫu	75
3.4.3 Kỹ thuật xử lý dữ liệu.....	77
TÓM TẮT CHƯƠNG 3.....	79
CHƯƠNG 4 KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU	81
GIỚI THIỆU	81
4.1 MẪU NGHIÊN CỨU CHÍNH THỨC	81
4.1.1 Đối tượng khảo sát:	81
4.1.2 Mẫu nghiên cứu và phương pháp lấy mẫu:	81
4.2 KẾT QUẢ THỐNG KÊ MÔ TẢ MẪU NGHIÊN CỨU CHÍNH THỨC	81
4.3. KẾT QUẢ PHÂN TÍCH ĐỘ TIN CẬY CỦA CÁC THANG ĐO.....	83
4.3.1 Thang đo Kết quả xuất khẩu.....	83
4.3.2 Thang đo Chiến lược marketing xuất khẩu	83
4.3.3 Thang đo đặc điểm và năng lực quản lý doanh nghiệp.....	84
4.3.4 Thang đo Đặc điểm ngành.....	84
4.3.5 Thang đo Đặc điểm quản lý.	85
4.3.6 Thang đo Thị trường trong nước	85
4.3.7 Thang đo Thị trường nước ngoài	86
4.3.8 Thang đo Vai trò của hiệp hội	86
4.4 KẾT QUẢ PHÂN TÍCH NHÂN TỐ KHÁM PHÁ	87
4.5 KẾT QUẢ PHÂN TÍCH NHÂN TỐ KHẲNG ĐỊNH.....	90
4.6 KẾT QUẢ KIỂM ĐỊNH MÔ HÌNH VÀ GIẢ THUYẾT NGHIÊN CỨU.....	93
4.7 THẢO LUẬN KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU	96
TÓM TẮT CHƯƠNG 4	99
CHƯƠNG 5 KẾT LUẬN VÀ HÀM Ý NGHIÊN CỨU	100
5.1 KẾT LUẬN.	100
5.2.2 Hàm ý quản trị	110
5.3 ĐÓNG GÓP CỦA ĐỀ TÀI.....	115
5.3.1 Về ý nghĩa khoa học:.....	115

5.3.2 Về ý nghĩa thực tiễn	115
5.4 HẠN CHẾ CỦA ĐỀ TÀI VÀ HƯỚNG NGHIÊN CỨU TIẾP THEO	116
TÀI LIỆU THAM KHẢO	i
Tiếng Việt.....	i
Tiếng Anh.....	ii
PHỤ LỤC 1 DÀN BÀI THẢO LUẬN NHÓM.....	x
PHỤ LỤC 2 DANH SÁCH THẢO LUẬN NHÓM	xv
PHỤ LỤC 3 BẢNG CÂU HỎI ĐỊNH LƯỢNG SƠ BỘ	xvi
PHỤ LỤC 4 BẢNG CÂU HỎI ĐỊNH LƯỢNG CHÍNH THỨC	xix
PHỤ LỤC 5 KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU	xxii

DANH MỤC BẢNG

Bảng 1.1 Kim ngạch xuất khẩu hàng hóa của Việt Nam và các nước ASEAN	2
Bảng 1.2 Tỷ lệ xuất khẩu so với GDP	3
Bảng 1.3 Danh sách các quốc gia là thị trường xuất khẩu chính của Việt Nam.....	4
Bảng 2.1 Tổng hợp các mô hình lý thuyết về kết quả xuất khẩu.....	33
Bảng 2.2 Bảng tổng hợp các nghiên cứu liên quan.....	42
Bảng 3.1 Kết quả nghiên cứu định tính.....	60
Bảng 3.2 Kết quả phân tích độ tin cậy của thang đo Kết quả xuất khẩu	64
Bảng 3.3 Kết quả phân tích độ tin cậy của thang đo Chiến lược marketing xuất khẩu	64
Bảng 3.4 Kết quả phân tích độ tin cậy của thang đo Đặc điểm và năng lực quản lý doanh nghiệp	65
Bảng 3.5 Kết quả phân tích độ tin cậy của thang đo Đặc điểm ngành	65
Bảng 3.6 Kết quả phân tích độ tin cậy của thang đo Đặc điểm quản lý	66
Bảng 3.7 Kết quả phân tích độ tin cậy của thang đo Thị trường trong nước.....	66
Bảng 3.9 Kết quả phân tích độ tin cậy của thang đo Vai trò của hiệp hội.....	67
Bảng 3.10 Kết quả EFA các yếu tố tác động đến kết quả xuất khẩu	70
Bảng 3.12 Bảng tổng hợp thang đo (bảng hỏi) dùng cho nghiên cứu chính thức	73
Bảng 3.13 Tổng hợp các chỉ số đánh giá mức độ phù hợp của mô hình CFA với dữ liệu thị trường.....	78
Bảng 4.1 Kết quả thống kê mô tả loại hình doanh nghiệp	82
Bảng 4.2 Kết quả thống kê mô tả quy mô doanh nghiệp	82
Bảng 4.7 Kết quả phân tích độ tin cậy của thang đo Đặc điểm quản lý	85
Bảng 4.8 Kết quả phân tích độ tin cậy của thang đo Thị trường trong nước.....	85
Bảng 4.9 Kết quả phân tích độ tin cậy của thang đo Thị trường nước ngoài	86

Bảng 4.11. Kết quả kiểm định Barlett và KMO.....	87
Bảng 4.12. Kết quả tổng phương sai trích.....	88
Bảng 4.12 Kết quả ma trận xoay nhân tố.....	89
Bảng 4.13 Kết quả kiểm định độ tin cậy tổng hợp, và phương sai trích.....	90
Bảng 4.13 Kết quả kiểm định giá trị phân biệt của các khái niệm nghiên cứu.....	92
Bảng 4.14 Kết quả kiểm định các giả thuyết nghiên cứu	94
Bảng 5.1 Kết quả thống kê mô tả thang đo Kết quả xuất khẩu.....	104
Bảng 5.2 Kết quả thống kê mô tả thang đo Chiến lược marketing xuất khẩu	105
Bảng 5.3 Kết quả thống kê mô tả thang đo Đặc điểm và năng lực của doanh nghiệp	106
Bảng 5.4 Kết quả thống kê mô tả biến quan sát Đặc điểm ngành	107
Bảng 5.5 Kết quả thống kê mô tả biến quan sát Đặc điểm quản lý	107
Bảng 5.6 Kết quả thống kê mô tả biến quan sát Đặc điểm thị trường nước ngoài .	108
Bảng 5.7 Kết quả thống kê mô tả biến quan sát Đặc điểm thị trường trong nước..	109
Bảng 5.8 Kết quả thống kê mô tả biến quan sát Hiệp hội.....	110